

[Krag.]

gen sidst var fremme i Juni 1926, hvorved en ikke uvæsentlig Aflastning af Amtmands-embedet fandt Sted. Nu har imidlertid det kgl. Borgmesterembede i Aarhus været vakant i over et halvt Aar, og det er ogsaa naturligt, at det nu nedlægges, saaledes som Tilfældet har været med hele den Række af kgl. Borgmesterembeder, som vi tidligere havde, og naar dette sker, vender de Sager tilbage til Amtmandens Varetagelse, som gennem Aarene siden 1926 har været henlagt under det kgl. Borgmesterembede. Dog ved jeg ikke, om det, hvis Delingen ikke sker, ikke skulde være muligt at opretholde Aflastningen ved at henlægge visse af disse Sager til anden juridisk Embedsmand i den store Aarhus By, og her er det navnlig Politimesteren, der vilde komme i Betragtning. Om det er muligt, skal jeg ikke udtale mig endeligt om; det kan der maaske paa et senere Tidspunkt under Sagens Gang gennem Rigsdagen blive Lejlighed til at ventilere.

Men der er andre Sider af denne Sag, som tidligere har givet Anledning til Betæneligheder ved Sagens Gennemførelse, og som stadig, det kan ikke nægtes, giver Anledning til, at saadanne Betæneligheder hos mange er til Stede. Jeg takker den højtærede Minister for de Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, og hvori der paa særdeles omfattende Maade er givet en historisk Redegørelse for hele denne Sags Gang, en Redegørelse, der naturligvis, som alt hvad der kommer fra Indenrigsministeriet, nøje dækker Fakta, hvad der ogsaa er Tilfældet for de Faser i denne Sag, som jeg personlig har haft Lejlighed til at beskæftige mig med ved min tidligere Embedsvirksomhed. Men det beklagelige er, at paa et ret afgørende Punkt svigter disse Oplysninger, og jeg synes netop paa et Punkt, hvor det vilde have haft den største Interesse at faa dem klart frem, nemlig i Spørgsmaalet om, hvor længe Aarhus Amt i sin nuværende Størrelse, inden for sine nuværende Grænser kan antages at bestaa.

Der har gennem adskillige Aar været rejst Problemet om at indlemme de bymæssigt bebyggede Landkommuner uden om Aarhus i Aarhus By, en Bevægelse, som er ganske sideløbende med tilsvarende Bevægelser i Omegnen af en Række af Landets større Byer, og som ogsaa i en hel Række Tilfælde, som der ikke er nogen Anledning til at opremse, har ført til saadan Indlemmelse. Nu ser jeg, at Landkommunerne ved Aarhus By efter Folketællingen i 1940 har godt 70 000 Indbyggere, men hvis den Ind-

lemmelse, som der har været forhandlet om, og som har været planlagt gennem Aar, finder Sted, saa er det store Spørgsmaal: Hvad bliver der saa tilbage af Aarhus Amt? Ja, der bliver Aarhus By naturligvis, men det Besvær, som henholdsvis Byen og Landkommunerne volder Amtmanden, staar jo ikke i samme Forhold til hinanden som Indbyggerantallene. Altsaa, vel bliver der de 100 000 — nu er der jo 100 000 Indbyggere i Aarhus — tilbage efter Indlemmelsen, og flere kommer til Byen og under Byadministration, men Spørgsmaalet er: Hvad bliver der tilbage af Landkommunerne?

Nu ser jeg nok, at det oplyses i Bemærkningerne, at Sagen foreløbig er stillet i Bero, men saadan er det gaet med enhver Indlemmelse. Jeg mindes den Historie, der knytter sig til Indlemmelsen af Skt. Hans Landsogn i Odense, hvor Spørgsmaalet sandelig ogsaa foreløbig blev stillet i Bero — jeg tror, det var i 1928 —, og stillet i Bero paa en saadan Maade, at man skulde tro, nu var den hellige Grav vel forvaret, nu var Sagen skrinlagt for en lang Aarrække. Men de, der hældede til den Opfattelse, vaagnede hurtigt op til en helt anden Forstaaelse, for næppe havde man sundet sig paa Striden og mente den bilagt, før den blussede op igen, med det Resultat, at nu fandt Indlemmelsen Sted.

Selv om Sagen her nu er stillet i Bero — og jeg maa antage, den er stillet i Bero fra lokale Autoriteters Side og som Udtryk for, at man inden for de indlemmelsesinteresserede Kredse ikke har anset Tiden for egentlig oportunitet til at foretage denne Indlemmelse —, bl. a. maaske for at faa denne her Opgave løst, saa kan den naar som helst indstille sig til Løsning, og saa synes jeg, det vilde være underligt, hvis Resultatet af dette Lovforslags Behandling her i Tinget blev, at vi havde en Amtmand mere, end vi nu har, men egentlig talt næppe noget Amt.

Det er derfor et af de Spørgsmaal, som jeg synes melder sig til Overvejelse her for den høje Rigsdag: at faa Rede paa, hvordan dette Spørgsmaal i Virkeligheden ligger, og hvorvidt man kan regne med — som det er udtalt i Bemærkningerne —, at det foreløbig er ude af Dagsordenen.

Der er en Ting mere, som jeg maa sige har forbavset mig. Jeg vil gerne i al Almindelighed om Amtmandsboligerne her i dette Land sige, at de af allerfleste Steder, ja, man kan maaske godt sige alle Steder, har Dimensioner, som staar i et skærende Misforhold til de økonomiske Vilkaar, man byder Amtmændene. Hvad skal en stakkels